

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/L. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjenišvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Pošljite zanesljivo do 25. t. m. prijave naročnikov za 3. in 4. številko Zvončka

Naše materialne in pravne zadeve.

(Iz poročila tov. Ivana Dimnika, ured. „Učit. Tov.“ na seji širjega sosveta pov. UJU v Ljubljani, 5. jan. 1925.)

Odkar sem vam na seji širjega sosveta dne 17. aprila preteklega leta v Celju podal nekako zaokroženo sliko materialnega položaja in podrobnih nerešenih vprašanj na tem polju, moram konstatirati, da se naš položaj bistveno ni mnogo izpremenil, a da stojimo pred dobo, ko se bo moralo zopet govoriti o naših zahtevah.

Za svoje zahteve smo med tem manifestirali na pokrajinski skupščini v Krškem in na glavni skupščini v Dubrovniku. Napravili smo tudi mnogo vlog na centralo UJU, na merodajne ministre in na stranke, ki so imele voljo nas nesebično podpirati.

Ves boj nam kaže vedno bolj, da bomo morali tudi borbo za še neizpolnjene naše materialne in pravne zahteve prenesti na moment, ko se bo uzakonjal novi šolski zakon. Kakor je videti iz sedanjih praks, v sedanjem splošnem položaju, naše specialne zahteve — spričo navala in povdarka splošnih uradniških vprašanj, ki tangirajo pač vse uradništvo — ne najdejo onega zanimanja, ki bi ga morale in ki ga mi pričakujemo. Zato tudi ob reviziji uradniškega zakona ne smemo videti še končne odločbe o naših specialnih materialnih in pravnih zahtevah.

Pravi moment za to bo ob šolskem zakonu. Takrat bo razpotoženje in zanimanje za naša specialna šolska in stanovska vprašanja večje v javnosti in tudi med narodnimi poslanci in tedaj bo čas, da svoje specialne zahteve uveljavimo in da koncentriramo vse sile za dobro izvedbo naših zahtev.

Ne negiram pa s tem možnosti, da se bo nekaj naših zahtev dalo uveljaviti že prej. V prvi vrsti so to one, ki so nam skupne z ostalim državnim uradništvom, potem one, ki se dajo uveljaviti brez zakonov, z uredbami ali ki so upravnega značaja.

Nove draginjske doklade.

Tik ob seji širjega sosveta so bile regulirane nove draginjske doklade. Dobro stran te uredbe, ki je bila izdana na veliko iniciativo sedanjega prosvetnega ministra, vidimo v tem, da se je z dokladami reguliralo razmerje prejemkov med I. in II. kategorijo; ublažila se je tudi razlika med prejemki civilnih državnih uradnikov in častniki; doklade so se uredile obzirno do nižjih grup, po položajnih plačah, kakor je bila naša zahteva; učiteljicam ženskih ročnih del in otroškim vrtnaricam se je popravila krivica, ki jim je bila napravljena s prejšnjo draginjsko uredbo, katera jim je vzela stanovanjske draginjske doklade — sedaj imajo tudi one dostojne in pravične draginjske doklade; maksimiranje se je odpravilo v zmislu naših zahtev; kar je pa najvažnejše, je kot uspeh zaznamovati to, da se draginjske doklade niso znižale, za kar je obstojala velika opasnost in kar se je zgodilo z draginjskimi dokladami oficirjev.

Slaba stran uredbe pa je sledeča: Odpravili se niso draginjski razredi; poročene učiteljice se še vedno niso izjednačile glede doklad z neporočenimi; niso se še s to uredbo uredile draginjske doklade upokojujencev, ampak šele pozneje, o čemer bom še govoril; uredba tudi ni rešila vprašanja izplačila razlik, temveč je pustila to vprašanje iz kreditnih ozirav odprto.

Treba bo odločne borbe za izpremembo in izvedbo v prvi vrsti člena 29. uredbe, da se nam že enkrat izplačajo razlike med staro in novo plačo; nadalje člena 11. uredbe, da se poročenim drž. uradnicam izplačajo polne draginjske doklade in prvih členov uredbe, da se odpravijo draginjski razredi.

Prevedba na nove plače.

Med tem se je pričela prevedba po razvrstilni uredbi.

To je bil problem za-se. Nove draginjske doklade na eni strani, na drugi strani pa prevod na nove plače. Ugotoviti je bilo treba pravilnost uvrstitve in treba je bilo tudi nasvetov za nadaljno postopanje in pritožbe.

Odrpli smo v to svrhu v »Učiteljskem pravniku« odgovore na vprašanja, ki so prihajala na uredništvo »Učiteljskega Tovariša« in strokovno tajništvo. Reči moramo, da se je s temi odgovori pomagalo marsikomu in da se je pripomoglo k zadovoljstvu članstva in gladki prevedbi med učiteljstvom, dasi je učiteljstvo najštevilnejše med vsem uradništvom.

Prinašati smo pričeli najvažnejše materialne in pravne odredbe, izdelane rekurze za posamezne občse slučaje, da pomagamo članstvu in olajšamo dobro administracijo, ki je prva podlaga zadovoljstva — in menda prav radi tega je padel očitek na uredništvo, da je postal »Učiteljski Tovariš« vladin list.

V veliko zadoščenje mi je bila v tem pogledu pokrajinska skupščina v Krškem, na kateri sem iz občega razpoloženja članstva razvidel, da vlada dobro razpoloženje do smeri, ki jo zavzema list in da so drugi glasovi le bolj zasebna mnenja posameznikov, ki hočejo biti že iz svojega principa opozicionalci.

Rekurzi na Državni Svet.

Prevedba na nove plače nam je pokazala glavne hibe uradniškega zakona in razvrstilne uredbe.

V nejasnih slučajih se je podvzelo vse korake, da so se napravili od prizadetih rekurzi na Državni Svet. Ponajveč je bilo rekurzov bolj osebnega značaja, zaradi nepravilnega všteta let in uvrstitve, ki jih je pa ministrstvo rešilo povečini samo, če se je napravila pritožba istočasno tudi na ministrstvo.

Od rekurzov principalnega značaja so najvažnejši sledeči slučaji:

Pritožba prevedenih upokojujencev z nepolnimi službenimi leti za odmero pokojnine po plači čin, zak. in ne od stare plače, kakor se je napačno tolmačil člen 239. čin, zak.

Državni svet je podal razsodbo št. 32.796 od 17. oktobra 1924 ugodno rešitev v tem zmislu, da se procenti računajo po starih zakonih, a za odmero pokojnine ima služiti plača, ki jo je imel uslužbenec pri upokojitvi.

Održi zoper nevestetje 10% iz čl. 7. čin, zak. v penzijo. V tem slučaju je Državni svet tudi že podal v konkretnem slučaju svojo ugodno odločbo.

Pritožba strokovnih učiteljev, ki ne službujejo na meščanskih šolah, a imajo enakovredne izpite za uvrstitve po čl. 7. čin, zak. Tem pritožbam je že ugodilo ministrstvo, a glavna kontrola je odredla upravičenost te ministerjalne odločbe, sklicevaje se pri tem na tesno besedilo razvrstilne uredbe. Tako je tudi v tem pogledu čakati na razsodbo Državnega sveta, ki upamo, da bo ugodna.

Zelo slaba vest za nas je razsodba Državnega sveta z dne 24. oktobra 1924, št. 32.633, s katero je Državni svet odločil, da se 15% povečana osnovna plača po čl. 31. čin, zak. računa v pokojnino le onim upokojujencem, ki imajo 35 let efektivne državne službe, a vojna leta se ne računajo za dosego pravice na to povišico.

V tem oziru bo treba odločne borbe, da se nam da popolno jasnost z šolskim zakonom, ker je s tem tangirana naša 32-letna službena doba.

Ker se gornji slučaj tudi ne nanaša specialno na učiteljstvo, temveč zadeva le slučaj všteta vojnih let, bo treba vse-

kakor vložiti rekurz pri prvem slučaju, ko se učitelju z dovršenimi 32 službenimi leti ne bo vštelo v penzijo 15%.

Nejasno je to vprašanje tudi iz tega ozira, ker sta ministrstvo prosvete in glavna kontrola že v konkretnem slučaju pod št. 25.958/24 odmerila nekemu učitelju z 32 službenimi leti penzijo tako, da prejema polne službene prejemke všteti 15%. Do danes pa še nismo imeli enakega slučaja, da bi lahko ugotovili tudi nadaljno postopanje naše uprave v tem oziru.

Tovariše predsednike prosim ob tej priliki, naj opozore svoje članstvo na to, da pošljejo prepise vseh odločb Državnega sveta poverjeništvu UJU, ker so občse za vse člane dragocene vrednosti in za to poverj. nujno potrebni prepisi. V drugem pogledu pa bo poverjenišvo šlo članstvu drage volje na roko, posebno v pogledu principialnih slučajev, na kar naj se članstvo opozori.

Naj se dotaknem sedaj še drugih, neizpoljenih naših materialnih zahtev, z ozirom na činovniški zakon:

Naturalna stanovanja.

V pogledu naturalnih stanovanj in njih zaračunavanja se je vršila na seji širjega sosveta v Celju obširna debata. Točne izvršilne uredbe in izvedbe tega vprašanja še do danes ni in bojim se, da bo prišel čas, ko nas bo presenetila kaka odredba, ki bo tirjala tudi zneske za nazaj.

Zvišana stanarina.

Na drugi strani nam grozi z novim stanovanjskim zakonom povišanje stanarine za nenaturalna stanovanja, a vlada še do danes ni izdala uredbe o zvišanju stanarine po čl. 37. čin, zak.

Nagrade in doklade.

Kot neurejene se morajo označiti vse nagrade, ki bi še pred definitivno ureditvijo s šolskim zakonom lahko našle zakonito podlago za začasno ureditev v členu 40. čin, zak.

Kot take doklade moramo smatrati v prvi vrsti funkcijske doklade šolskim upraviteljem; dalje doklade šolskim nadzornikom, ker sicer je njihov položaj in točno izvrševanje njihove službe iz materialnih ozirav nevzdržljiv; nagrade obnemnu učiteljstvu, na težjih mestih, v hribih in na enozrednicah, kjer ni dobiti sicer dobrih kompetentov; nagrade pridelenim učiteljem na meščanskih šolah, ki nimajo še strokovnega izpita.

Brezplačno zdravljenje v bolnicah.

Kot pozitiven uspeh moramo zaznamovati odredbo, ki je rešila brezplačno zdravljenje v bolnicah, vendar tudi v tem oziru pogrešamo podrobnejših določil in oficialnega uradnega javnega odloka v tem oziru.

Povišice.

Tudi povišice so prinesle mnogo razburjenja v zadnjem času. V tem pogledu se je obrnilo to vprašanje mnogo na hollywood. Na iniciativo, poverjeništvu UJU so se izdale enotne tiskovine za prošnje in priloge k prošnjam za povišice; to je: prošnja za povišico, uverjenje o službovanju in službeni dobi ter tiskovina rešenja, kar bo zelo olajšalo administracijo, da se bodo povišice hitreje reševale.

Tudi je rešeno principialno vprašanje, da se šteje povišica pri položajni in osnovni plači od dneva zapalosti in ne od dneva odloka, kakor se je nekaj časa prakticiralo pri položajni plači. Prizadeti naj napravijo vloge za izplačilo razlike v takih slučajih.

Vprašanje upokojujencev.

Kot eno važnih socialnih vprašanj, ki je tangiralo tudi naše vrste, je uredba o draginjskih dokladah državnih upokojujencev. Dolgo smo čakali na to uredbo

in ko smo jo dobili, ni bilo zadovoljstvo ž njo prav posebno.

Uredba je sicer zvišala in uredila vprašanje upokojujencev, a izjednačila ni kronskih upokojujencev z dinarskimi, kar je bila glavna zahteva in glavno pričakovanje upokojujencev. Uredi se to lahko le z zakonom.

Naša zahteva mora iti v tem pogledu za tem, da se čimprej izda zakon, ki bo uredil v polnem obsegu vprašanje prejemkov državnih upokojujencev in bo v prvi vrsti izjednačil kronske upokojujence z dinarskimi ter končno uredil prejemke upokojujencev tako, da ne bo one vrzeli, ki je sedaj med upokojujenci po novem uradniškem zakonu in upokojujenci s staro penzijo.

Prevod upokojujencev iz leta 1919, na dinarsko pokojnino.

Ob tej priliki se moram spomniti tudi onih upokojujencev, ki bi morali biti l. 1919. prevedeni na dinarske penzije, a so še do zadnjega časa hodili svojo trnjevo pot za svojo pravico.

Tudi njihovo vprašanje se je nagnilo na dobro stran in se nagiblje končni rešitvi — skoro po petih letih.

Poverjeništvu UJU se je vedno zanimalo za to vprašanje in sem trdno prepričan, da se bo tudi iz kreditnih ozirav to vprašanje v kratkem ugodno rešilo, tako da bodo z zadnjim terminom ob novem državnem proračunu imeli ti upokojujenci neurejene pokojninske prejemke v dinarski vrednosti po zakonu o narodnih šolah s 23. julija 1919, temveč da jim bo izplačana tudi razlika od leta 1919, do pravilne ureditve njihove penzije, za kar bodo gotovo postavljeni tudi naknadni krediti v proračun.

Upokojitveno postopanje. — Birokratizem v naši upravi. — Hibe administracije.

Ker govorim o upokojitvi, ne morem prezreti vprašanja, ki globoko reže v naše telo in vzbuja zelo mnogo hude krvi: to je vprašanje postopanja pri upokojitvi, ki je administrativnega značaja.

Poverjeništvu UJU je posvetilo temu vprašanju vso pozornost. Zastavili smo vse sile, da olajšamo postopek, in da povzročimo neprekinjeno izplačevanje pokojnine ob upokojitvi. Posrečilo se nam je to izposlovati in vršilo se je to nekaj časa, da so se vsaj akontacije na penzijo izplačevale neprekinjeno po ustavitvi aktivnih prejemkov. Prišlo pa je enkrat finančno ministrstvo, drugič zopet glavna kontrola, ki so delali ovire in danes smo žalibog s 1. januarjem 1925 zopet na tem, da so se ustavile neprekinjene akontacije na penzijske prejemke in čakati bomo morali zopet po več mesecev brez vsakih dohodkov, preden bomo dobili nakazano vsaj akontacijo na penzijo.

To je škandal za državno upravo, a kaj nam pomaga, če se le škandaliziramo nad tem, iskati bo treba vzroka slabim razmeram in napeti bomo morali vse sile, da ga odpravimo.

Pri nas vlada velikanski birokratizem, ki duši našo administracijo. Za upokojitev je treba napraviti po dvoje prošnji, katerih vsaka ima povečini od 20 do 30 prilog. Tudi uboge vdove pridejo v tak položaj in reve se lahko trudijo po cel mesec samo s prepisovanjem in zbiranjem dekretov in dokumentov, preden lahko vložijo pravilne prošnje za nakazilo vdovnine. Med temi pa morajo ob smrti moža v najtežjih moralnih mukah živeti tudi v največji bedi. Zaradi raznih formalnosti roma prošnja sem in tja, upokojujenci in vdove pa čakajo po cele mesece brez vsakih dohodkov.

Zakon jasno določa, da se osebna pokojnina odreja uradoma z istim odlokom, s katerim se uslužbenec upokoja, tako določa člen 152. čin, zak.; vdovnica pa umrlim državnim uslužbencu se mora urediti najkasneje v enem mesecu po smrti, tako ureja člen 152. čin, zak.

na. Na podlagi teh določb bi se pokojnine in vdovnine morale izplačevati neprekinjeno.

Napeti bomo morali vse sile, da se bo zakon izvajal tudi v tem pogledu, na drugi strani pa bomo morali pričeti v listih in potom organizacije pobijati birokratizem, ki se je ugnedil v našo upravo in ki ovira hitro in dobro poslovanje.

Vzgoji dobrih administrativnih uradnikov specialno za prosvetno stroko smo posvečali sedaj vse premalo pozornosti; zavedati se bomo morali pričeti, da pisarne in prosvetni upravi niso nikaki kotički za odpočitek, kamor naj se vtakne one, ki se ne ve kam z njimi, ampak da spadajo tja najboljše administrativno vešče moči, ki kažejo dar in sposobnost ter zmisel za dobro administracijo.

V zadnjem času dobivamo pritožbe o počasnem reševanju zadev, ki se tičejo dohodnine. V tem je pač vsakdo najbolj občutljiv. Krivda bo v tem oziru najbrže na knjigovodstvu, pa ne na uradnikih, ki vestno in pridno rešujejo naše zadeve, temveč na organizaciji tega oddelka. Za reševanje zadev do 4000 učiteljev je določenih komaj sedem uradnikov, medtem ko ima do 1000 profesorjev in drugih uradnikov odmerjeno za reševanje njihovih zadev štirikratno število uradništva, če smo prav poučeni. Vsekakor se bodo merodajni krogi morali zavzeti za pravilno razmerje v tem pogledu, da se tudi administracija našega oddelka razbremeni in pospeši.

Znižana vožnja na železnicah.

Za znižano vožnjo na železnicah vsaj za prilike zborovanj in za prosvetne prireditve so stavila predloge mnoga okrajna učiteljska društva. Tudi v resolucijah na pokrajinskih skupščinah in glavnih skupščinah je bila vsebovana ta naša zahteva.

Sedaj je rešeno to vprašanje z novim pravilnikom. Neugodno je bilo rešeno to vprašanje edino za aktivne uradnike višjih grup, ker jim ni bila dovoljena uporaba III. razreda in za upokojeince, ki jim je bila dovoljena znižana vožnja le trikrat v letu.

Pov. UJU je v obeh zadevah napravilo vloge na merodajna mesta.

Kakor so poročali listi, je prvi zahtevi ugodeno, a odlok o tem še ni bil publiciran; drugi zahtevi, glede upokojeincev, pa ni bilo ugodeno. Na iniciativno Pov. UJU je izdala Učiteljska tiskarna posebne tiskovine, da se olajša poslovanje šolskim vodstvom in je tudi izposlovalo, da se lahko pošiljajo prošnje za legitimacije direktno na direkcijo državnih železnic in ne potom okrajnih šolskih svetov, kar je le otežkočilo administracijo.

Opozorjam tov. predsednike, da bo Učiteljska tiskarna izdala tudi legitimacije za dijake, na kar naj opozore šolske voditelje, da ne bo treba pisati šolskim voditeljem vsake legitimacije posebej.

Minister prosvete g. Pribičević o jugoslovenski šoli.

O priliki seje glavnega odbora UJU v Beogradu dne 29. pr. m. je sprejel g. minister Pribičević zastopnike vseh poverjeništev UJU v avdijenci in je pri tej priliki odgovarjal na predložene resolucije v daljšem govoru, ki ga zaradi njegovih programatičnih izvajanj obširneje navajamo:

Škoda je za celo državo, da unifikacija šolstva ni že izvršeno dejstvo. Vzrok temu so stalna politična vrenja v državi in vprašanje sposobnosti delavne skupščine, ki bi bila zmožna prevzeti vse posle v svoje roke v duhu našega narodnega edinstva. Moje globoko uverjenje je: da je unifikacija šolstva eno najvažnejših vprašanj za vsakega ministra, ki sedi na tem mestu. Upam, da bo zakon najdalje v mesecu maju pred narodno skupščino. Delati hočem, pa v kateremkoli svojstvu, da se zakon izvede. Z izvedbo zakona o narodnih šolah se bodo rešila tudi razna druga podrobna vprašanja, ki se tičejo učiteljstva, rešil se bo osnovni zakon, na katerem bo temeljila naša država. Na učiteljstvu je ležeče, da pazno prouči že izdelani projekt zakona, ki mora — po mojem mišljenju — dobiti gotove korekture, da te svoje poglede iznese, podrobno izdela in formulira; vse ono, kar pojde za tem, da pomore napredku šole, bom akceptiral.

Na vprašanje, ali bo verouk prešel v roke posvetnega učiteljstva kot najbolj kompetentnega, je g. minister odgovoril: Vprašanje verskega pouka v osnovni šoli predstavlja za vse kraje izven Srbije težak problem. Zato se mora posvetiti temu vprašanju največja pažnja

Nastal pa je v izdaji legitimacij za uradnike zastoj, ker legitimacije niso še tiskane. Med tem časom bo izdajala direkcija dovoljenja za poedine vožnje.

Pregled pridobitev.

Ako pogledamo položaj od seje štrjega sosveta v Celju in do danes, se nam nudi sledeča slika o tem, kaj smo dosegli med tem časom:

Ugodno je bilo rešeno vprašanje draginjskih doklad z novo uredbo; da se doklade niso znižale;

prejemki med I. in II. kategorijo so se z draginjsko uredbo bolj izjednačili, da ni tako velike razlike;

ublažila se je s to uredbo razlika med prejemki častnikov in civilnim državnim uradništvom — vsaj delno;

učiteljice ženskih ročnih del in otroške vrtnarice, katerim je bila storjena s prejšnjo uredbo krivica v pogledu stanovanjskih draginjskih doklad, so se draginjske doklade zvišale tako, da je odpadla krivica;

ugodno je bilo potom rekurza rešeno vprašanje, da se tudi neprevedeni upokojeinci s polnimi službenimi leti, ki so bili upokojeni po 1. septembru 1923, morajo upokočiti po novem zakonu;

ugodno je bilo rešeno vprašanje, da se prevedenim upokojeincem z nepolnimi leti, ki so bili upokojeni po 1. septembru 1923, mora odmeriti penzija od zadnje plače po čin. zakonu in ne od stare plače;

ugodno je bilo rešeno vprašanje, da se 10% povišek po čl. 7. všteje v pokojnino;

ugodno je bilo rešeno vprašanje brezplačnega zdravljenja državnih uradnikov v bolnicah pri nas;

ugodno je bilo rešeno vprašanje odmere povišic pri položajnih plačah od dneva zapalosti in ne od dneva odloka, kakor se je prvotno prakticiralo in za kar je bilo posebno učiteljstvo upravičeno, ker ima tudi pri položajnih plačah avtomatično napredovanje;

tudi do izdajanja nove draginjske uredbe za upokojeince smo prišli med tem časom, za kar smo se toliko časa borili;

ugodno se je tudi rešila zadeva prevoda upokojeincev iz leta 1919, na dinarske plače po zakonu o narodnih šolah od 23. julija 1919 in se bliža svoji popolni likvidaciji;

ugodno se je rešilo vprašanje železniške znižane vožnje, za kar smo toliko časa dvigali ob vsaki priliki svoj glas.

Dobili smo med tem časom novo uredbo o draginjskih dokladah za aktivne državne uradnike, nov pravilnik za železniške olajšave in novo uredbo o draginjskih dokladah za upokojeince.

Z ozirom na še neizpolnjene zahteve in vprašanja, ki so nastala med tem stavi slededečo resolucijo: (Ta je bila objavljena v zadnji številki.)

vseh državnih faktorjev, in kar se tiče mene, se bom boril za emancipacijo šole, kolikor je v moji moči.

Rešujoč vsa ta težka vprašanja moramo imeti vedno pred očmi državno celoto in narodno edinstvo. Vsi zakoni v državi morajo gravitirati eni točki: da dvignejo kult tega edinstva na najvišjo stopnjo in da na tem državnem temelju razvijajo narodno delamožnost. Zato mislim, da mora tudi naše Uduženje negovati ta visoki narodni smoter. Samo na tej bazi občega in državnega edinstva boste mogli odgovarjati interesom države, v meni pa boste našli osebo, ki vas bo pri tem podpirala.

Kar se tiče vprašanja razlike naših plač, je to vprašanje prenehalo biti pravno. To se danes tretira samo še kot vprašanje finančnega značaja in sem uverjen, da se mora — skoro — najti v to potrebni kredit in se to likvidira.

Nadalje g. minister posebno naglašuje idejo, da naj z osnovno šolo in njeno usodjo razpolagajo v prvi vrsti učitelji kot najbolj pozvani v tem oziru. To tezo sem zastopal že davno, ker sem imel priliko uveriti se, da je tudi glede izvršitve dobra. Ali da se more to uspešno izvesti, naglašujem tudi to, da se mora splošni učiteljski izobrazbi posvetiti večja pažnja. Zaradi tega smo uvedli pedagoške šole. Nada, da nam bodo one ustvarile gotov kader ljudi, ki bodo intimno zvezani z narodno šolo, mislim, da nas ne bo varala, in da bodo oni, ki bodo odtod izšli, opravičali naše nade.

Na popoldanskem banketu je gosp. minister imel nastopni govor:

Učiteljski poklic je zelo delikaten. Potom generacij ustvarja in modelira narodno dušo. Narodna šola je ogledalo narodne kulture in z ozirom na to moramo posebno povdariti to: da nikomur danes niso tako potrebni pravi in istiniti učitelji, apostoli narodnega bratstva, kakor so to potrebni naši državi. Kar nam je vojaštvo v vojni, to so nam učitelji v miru. Samo potom šole, potom vdanih in visoko čutečih narodnih učiteljev, more doseči narod svojo najvišjo stopinjo kulture in prosvete. Zato ni nikako čudo, da vsi zapadni narodi polagajo vse na to, da so široke narodne mase prosvetljene in da gredo vse skozi šolo. Vzemimo za primer samo Češko. Ta mali, a tako kulturno visoki in napredni narod, kjer nepismeni takorekoč sploh ne obstajajo, daje petnajstkrat več za narodno prosveto kakor mi, ki imamo nad 50% nepismenih. Samo pismeni in šolani narodi morejo biti važni činitelji pri stvarjanju dobrin in v narodni tekmi; čim bolj ne-

Splošne vesti.

— Glede razpisanih službenih mest se obračajo posamezniki na uradnika in posamezne člane vodstva organizacije. Dotičnike opozarjamo, da se člani vodstva organizacije načeloma ne bodo vmešavali v kompetence. Držati se je treba sklepov, ki so bili napravljeni na seji širjega sosveta dne 5. t. m. Prizadeti naj se obračajo na predsednike okrajnih učiteljskih društev, če imajo posebne zadeve, ki naj bi se upoštevale izven načel, ki so bila postavljena za pravično oddajo služb na seji širjega sosveta. Predsedniki okrajnih učiteljskih društev bodo o tem informirali zastopnike, za katere smo naprosili naj bi se pritegnili k sestavi predlogov za oddajo služb. Opozorjati moramo pa že danes, da tudi ti zastopniki ne morejo nositi odgovornosti za predloge, ki se bodo napravili, ker niso sami odločilni pri imenovanjih. Popolnoma napačno je naziranje nekaterih, da je organizacija za to tu, da izvojuje članom boljša službena mesta. Kdor vstopa samo radi tega v organizacijo, ta je na napačnem potu in napačno misli. Organizacija ima vse polno višjih ciljev in nalog, za katere se mora boriti in pri katerih ni prizadeta samo osebna korist posameznikov, ampak občja korist celokupnega stanu. O tem si moramo biti enkrat na jasnem. Če bi usmerjali organizacijo v prvo smer, bi s tem vzgajali najgrši egoizem, materializem in kruhoborstvo, ki bi razjedalo našo notranjost in bi nas odvajalo proč od vseh idealnih stremeljenj. Organizacija je za to tu, da se bori za obče koristi in ne za zasebne koristi, če niso pri tem prizadeti vrhovni principi, ki smo si jih postavili. V teh kritičnih časih je dolžnost vsakega posameznika, predvsem pa odborov okrajnih društev, da obvarujejo organizacijo zlih posledic, ki bi lahko nastale zaradi napačnega tolmačenja glede oddaje službenih mest. Enkrat moramo povedati javno, da je zelo krivično zvrčati vsako krivdo glede imenovanj na organizacijo, ki tudi ni zaradi imenovanj tu! Kot en mož pa moramo vstati proti temu, da so se pričeli v učiteljska imenovanja vtiakati vsi mogoči poklicani in nepoklicani faktorji in osebe!

— V današnji številki smo morali radi tesnega obsega prostora izpustiti marsikateri dopis.

— Izplačilo povišic. Knjigovodstvo prosvetnega oddelka nam sporoča, da je nakazalo ta teden 150 povišic, ostale povišice se bodo pa nakazale v najkrajšem času. Zakasnitev je povzročila selitev knjigovodstvo prosvetnega oddelka iz vladne palače v Marijanišče, kjer ima sedaj svoje uradne prostore.

— Vozne olajšave. Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani nam sporoča, da vlagajo prošnje za začasne polovične vozovnice, dokler ne dosepejo stalne železniške legitimacije, posamezne učne osebe. Ta postopek ni pravilen. Za take posamezne vožnje naj vlagajo za učne osebe v vsakem slučaju šolska vodstva, po možnosti za vse učne osebe, ki se hočejo v bližnjem času koristiti s to ugodnostjo. Šolsko vodstvo naj navede točno označbo službenega kraja in pošte in naj doda formalno opombo, da je prošnja za stalno legitimacijo že vložena.

— Članski izkazi za leto 1925. Določeni rok je potekel, a doslej nam je poslalo šele 5 društev svoje izkaze in to: celjsko, kamniško, mariborsko okoliško, ptujsko in šmarsko-rogaško okrajno

pismen je narod, tem slabša je tvorna moč in produkcija tega naroda.

Čemu še mora služiti narodna šola? Dosegi državnega in narodnega edinstva. Treba je izmodelirati narodno dušo, ki nas bo vse napajala z enim duhom, pa nas ne bo skrb za našo sijajno bodočnost. Ujedinjeni bomo sila prvega reda, činjenica, ki se bo moralo z njo v političnem življenju Evrope vedno računati. Teritorijalno smo večji od Češke, številno bomo postali močnejši, pa kaj nam še treba? Ena misel in en ideal. Na tem velikem poslu edini so delavni učitelji. Zato bodite apostoli in tolmačite te visoke ideje, povsod, na vsakem mestu. Vedite, da razdeljeni in razcepljeni ne pomenimo ničesar. Zato bodite daleč od strankarskih strasti! V šoli in v vaši organizaciji čuvajte in vzdržujte ono kontinuiteto, ki vas vse spaja in približuje, brez ozira kateri politični stranki pripadate! Delajte, da vsi spoštujete vašo besedo, brez ozira stranke! Gojite medsebojno bratstvo in slogo, ker ujedinjeni boste vedno silen in močen činitelj v državi!

društvo. Ako so storila navedena, med njimi na članstvu zelo številna društva, svojo dolžnost, store isto lahko tudi ostala društva. Torej požurite se! — UJU poverj, Ljubljana.

— Središče ob Dravi, V nedeljo 18. t. m. ob 11. uri dopoldne bo izročil g. sreski poglavar dr. Vončina red sv. Save V. razreda šolskemu ravnatelju tov. Antonu Kosiju. Zaslužnemu tovarišu čestitamo! — A. P.

— NABIRALCE NAROČNIKOV »ZVONČKA« v ljudno in nužno prosimo, da javljajo število naročnikov vsak mesec zanesljivo in točno do 25. Če hočemo izdati list do 1. dne vsakega meseca, moramo vedeti zadnji čas do 25. v mesecu število naročnikov, ker sicer ne moremo določiti naklade. Ako natisnemo list v približni nakladi, se nam lahko zgodi, da nam lista zmanjka ali pa preveč ostane, kar lahko povzroči upravnj velik nered ali pa ogromno škodo.

Prosimo torej, upoštevajte to našo upravičeno prošnjo.

— Kranjsko učiteljsko društvo. Vsem v okraj na novo došlim tovarišem (icam) so se razposlala vabila k pristopu v naše okrajno učiteljsko društvo. Eventualne pristopne izjave pošljite tajniku najkasneje do 20. t. m. Vpiše naj se, ako je bil že član(ica), organiziran in kje, odnosno ali je novinec. — Blagajnik razpošilja te dni vsem članom dolžnikom za l. 1924. položnice z naznačenimi dolžnimi zneski. Kdor ne poravnava vsega dolga do konca tega meseca, se črta iz imenika članstva in se mu brezpogojno ustavijo listi. Storitve svojo dolžnost, da ne bo reklamacij in nereda v prejemanju listov.

— OPOZORILO »ZVONČKARJEM«. Vse naše pridne nabiralce naročnikov »Zvončka« opozarjamo, da imamo še več sto izvodov letošnje 1. in 2. številke »Zvončka«. Prosimo v ljudno, pridobite nam na vsaki šoli vsaj še enega naročnika, pa bo naklada razprodana. Hitite z agitacijo in naročili, da razprodamo še teh par sto izvodov pred izdajo 3. in 4. številke.

Iz naše stanovske organizacije.

Vabila:

— KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo svoj redni občni zbor v soboto, dne 24. januarja 1925 v risalnici meščanske šole v Krškem. Začetek ob 1/2 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odborovih funkcionarjev in računskih preglednikov. 2. Volitve. 3. Poročilo o seji širjega sosveta. 4. Predavanje tov. Angele Bavdkove o zgodovinskem pouku. 5. Predlogi in slučajnosti. Polnoštevilne in točne udeležbe pričakuje odbor.

— OBČNI ZBOR BELOKRANJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA se vrši v soboto, dne 24. januarja 1925 ob 12. uri v Metliki s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Volitev odbora. 4. Volitev delegatov za učiteljsko oblastno in državno skupščino. 5. O risanju v 3., 4. in 5. šolskem letu — poročila tovariš Albin Čebular. 6. Slučajnosti. — NB: Udeležba je za vse člane obvezna! Kdor želi obedovati, naj to javi tovarišu Draže Črnku v Metliki. — Odbor.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.